

Uzasadnienie

wraz informacją o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Projekt **Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Chełmskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030** określa kierunki strategicznego rozwoju szczególnej formy współpracy między-samorządowej, jaką jest partnerstwo międzygminne, obejmujące gminy: Chełm (gm. miejską); Chełm (gm. wiejską); Kamień w perspektywie najbliższych 7 lat. Dokument ten stanowi wyraz współpracy samorządów lokalnych na rzecz zintegrowanego planowania rozwoju, ale jest też uzupełnieniem obowiązujących lokalnie, w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego, gminnych strategii rozwoju, jak i dziedzinowych, wieloletnich oraz średnio i krótkookresowych dokumentów o charakterze strategicznym.

Projekt Strategii ponadlokalnej sporządzony został zgodnie z zapisami ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (tzw. ustawa wdrożeniowa). Dokument w swojej treści uwzględnia także zapisy znowelizowanej ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2023, poz. 1259 z późn. zm.).

Opracowanie dokumentu poprzedziło sporządzenie diagnozy obszaru Partnerstwa. Strategia zawiera wnioski z przeprowadzonej diagnozy, cele strategiczne, kierunki działań i oczekiwane rezultaty oraz określa ramy finansowe i źródła finansowania.

Wizja strategiczna partnerstwa 2030 brzmi następująco:
Chełmski Obszar Funkcjonalny w 2030 r. będzie obszarem o istotnie ograniczonej emisji CO₂ dzięki postępowi w zakresie transformacji energetycznej. Wzrośnie atrakcyjność obszaru dla mieszkańców i turystów dzięki zrewitalizowaniu istotnych przestrzeni oraz inwestycjom w infrastrukturę kultury i sportu. Młodzież będzie dysponowała istotnie zwiększonymi kompetencjami kluczowymi i cyfrowymi. Upowszechniona zostanie edukacja włączająca. Nastąpi wzmocnienie spójności społecznej poprzez wsparcie organizacji pozarządowych oraz poprawę jakości i zakresu usług społecznych. Uruchomione zostaną działania na rzecz potrzeb seniorów. Nastąpi znacząca poprawa w zakresie zrównoważonej mobilności, w tym znacząco poprawi się skomunikowanie obszarów wiejskich z miastem rdzeniowym za pomocą transportu publicznego (w tym DRT) oraz sieci dróg rowerowych. Poprawi się znacząco standard usług administracyjnych i komunalnych dla mieszkańców ChOF.

Zatem w wizji rozwoju Partnerstwa **podkreślono nastawienie na poszanowanie walorów przyrodniczych**, oparcie rozwoju na odnawialnych źródłach energii oraz dbałość i troskę o zasoby naturalne, których obecność i ich zachowanie na obszarze Partnerstwa stanowiąc powinny podstawowe wartości determinujące dalszy rozwój tworzących Partnerstwo wspólnot samorządowych.

Misja Partnerstwa została określona jako:

„Misją strategiczną Partnerstwa jest trwały i zrównoważony rozwój Chełmskiego Obszaru Funkcjonalnego”.

Mimo, że nie zostało to zapisane wprost cel nadrzędny (misję) Partnerstwa należy odczytywać w kontekście zrównoważonego rozwoju, a zatem również w tym aspekcie uwypuklona jest troska o zachowanie dziedzictwa naturalnego i kierowanie polityką rozwoju w trosce o stan środowiska, o czym świadczą przytoczone poniżej cele strategiczne (szczegółowe):

- Cel 1.** Transformacja energetyczna, obniżenie emisyjności i dostosowanie do zmian klimatu w ChOF.
- Cel 2.** Wzrost atrakcyjności turystycznej ChOF oraz zwiększenie uczestnictwa w kulturze i sporcie mieszkańców ChOF.
- Cel 3.** Wzrost poziomu edukacji w ChOF, w tym podniesienie kompetencji kluczowych, cyfrowych i edukacja włączająca.
- Cel 4.** Wzmocnienie spójności społecznej i dostosowanie do zmian demograficznych w ChOF.
- Cel 5.** Poprawa ładu przestrzennego, w tym zrównoważonej mobilności w ChOF.
- Cel 6.** Podniesienie standardu usług administracyjnych i komunalnych dla mieszkańców ChOF.

Cele: 1. i 5. nakierowane są szczególnie na ochronę środowiska i podkreślają znaczenie takich pojęć jak: zrównoważony rozwój, optymalne wykorzystanie posiadanych zasobów, ekologiczna energetyka rozproszona oparta na odnawialnych źródłach energii, zrównoważona polityka planistyczna. Każdy z celów strategicznych został uszczegółowiony w warstwie operacyjnej poprzez wskazanie priorytetowych kierunków działań, które w każdym przypadku są szczególnie nastawione na poszanowanie zasad zrównoważonego rozwoju.

Zaplanowane w ramach realizacji wyżej wymienionych celów projekty strategiczne, nie mieszczą się w katalogu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Planowane działania z zakresu modernizacji infrastruktury transportowej (modernizacja zajezdni poprzez m.in. budowa budynków oraz infrastruktury niezbędnej do obsługi autobusów wodorowych, pętli autobusowych wraz z budową pomieszczeń socjalnych dla kierowców, infrastruktura na potrzeby ruchu pieszego i rowerowego z zachowaniem bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów, przesiadkowa) mają charakter lokalny, w szczególności mają znacznie niższe parametry jezdne niż wskazane w przedmiotowym rozporządzeniu.

Przedsięwzięcie „Budowa instalacji fotowoltaicznej – ujęcie wody Bariera i ZPOK” nie wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko - planowane przedsięwzięcie nie jest wymienione w § 2 i §3 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10.09.2019 r. Planowana inwestycja nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny jest wymagany, a także do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których

obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko może być wymagany.

„Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej” - W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydano decyzję braku potrzeby przeprowadzenia oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (Decyzja Prezydenta Miasta Chełm OŚ.6220.27.2016 z dn. 16.09.2016 r., Decyzja Prezydenta Miasta Chełm DK-KOŚ.6220.2.2023 z dn. 07.03.2023 r. Decyzja Prezydent Miasta Chełm DK-KOŚ.6220.1.2023 z dn. 07.03.2023 r.).

Projekt modernizacji systemu wodociągowego miasta Chełm obejmuje przedsięwzięcia, które nie wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko:

- Budowa sieci wodociągowej w os. Wiercieńskiego-Bazylany - Decyzja Prezydenta Miasta Chełm OŚ.6220.27.2016 z dn. 16.09.2016 r. - w wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydano decyzję braku potrzeby przeprowadzenia oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- Budowa sieci wodociągowej w os. Malowane - Decyzja Prezydenta Miasta Chełm DK-KOŚ.6220.2.2023 z dn. 07.03.2023 r. - po przeprowadzonym postępowaniu administracyjnym w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydano decyzję braku potrzeby przeprowadzenia oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- Budowa sieci wodociągowej w ul. Krańcowej i Włodawskiej - Decyzja Prezydenta Miasta Chełm DK-KOŚ.6220.1.2023 z dn. 07.03.2023 r. - po przeprowadzonym postępowaniu administracyjnym w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydano decyzję braku potrzeby przeprowadzenia oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- Modernizacja ujęcia wody Trubaków - Decyzja DK-KOŚ.6220.6.2024 z dn. 24.01.2024 r. – Urząd Miasta Chełm, Departament Komunalny Wydziału Infrastruktury Komunalnej i Ochrony Środowiska - planowane przedsięwzięcie nie jest wymienione w § 2 i §3 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10.09.2019 r. Zgodnie z rozporządzeniem przedmiotowa inwestycja nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny jest wymagany, a także do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko może być wymagany,
- Modernizacja przepompowni Strupin - Decyzja ROC.2.2024 z dn. 23.01.2024 – Urząd Gminy Chełm - przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 10.09.2019 r. w związku z tym, nie wymaga wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- Wymiana sieci azbestocementowych na terenie miasta Chełm - Decyzja DK-KOŚ.6220.7.2024 z dn. 22.01.2024 r – Urząd Miasta Chełm, Departament Komunalny Wydziału Infrastruktury Komunalnej i Ochrony Środowiska - planowane przedsięwzięcie nie jest wymienione w § 2 i §3 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10.09.2019 r. Zgodnie z rozporządzeniem przedmiotowa inwestycja nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny jest wymagany, a także do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek

- przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko może być wymagany,
- Budowa centralnej sterowni ZWIK - Decyzja DK-KOŚ.6220.5.2024 z dn. 22.01.2024 r. – Urząd Miasta Chełm, Departament Komunalny Wydziału Infrastruktury Komunalnej i Ochrony Środowiska - planowane przedsięwzięcie nie jest wymienione w § 2 i §3 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10.09.2019 r. Zgodnie z rozporządzeniem przedmiotowa inwestycja nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny jest wymagany, a także do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko może być wymagany;
 - Modernizacja zbiorników na Górcze Chełmskiej - Decyzja DK-KOŚ.6220.4.2024 z dn. 22.01.2024 r. – Urząd Miasta Chełm, Departament Komunalny Wydziału Infrastruktury Komunalnej i Ochrony Środowiska - planowane przedsięwzięcie nie jest wymienione w § 2 i § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10.09.2019 r. Zgodnie z rozporządzeniem przedmiotowa inwestycja nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny jest wymagany, a także do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko może być wymagany.

Wszelkie przedsięwzięcia, których celem będzie przystosowanie poszczególnych Gmin Partnerstwa do zmian klimatu, które potencjalnie mogą powstać w ramach kierunków strategicznych wytyczonych przez dokument przedmiotowej Strategii mają także lokalny charakter. Trzeba także podkreślić, że większość zaplanowanych działań inwestycyjnych, ma na celu ochronę środowiska, w tym poprawę jakości powietrza, przeciwdziałanie negatywnym zmianom klimatu, redukcję emisji dwutlenku węgla i innych szkodliwych substancji do środowiska (termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, rozwój zero emisyjnego transportu publicznego, etc.).

1. Charakter działań przewidzianych w Strategii:

- a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć:

Dokument Strategii określa kierunki działań strategicznych w ramach 6 głównych celów strategicznych i dopuszczalne typy operacji jako operacjonalizację kierunków strategicznych. Strategia zawiera także listę projektów strategicznych i uzupełniających. W zapisach strategii brak jest konkretnych lokalizacji czy warunków technicznych, w tej kwestii dokument tylko wskazuje kierunki zrównoważonego rozwoju obszaru Partnerstwa. Wobec powyższego, **dokument nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji zadań** mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

Strategia jest dokumentem ogólnym określającym preferowane kierunki rozwoju Partnerstwa i planowane kierunki interwencji. Dokument nie wskazuje lokalizacji, skali, zakresu oraz planu konkretnych inwestycji/projektów/przedsięwzięć i ich budżetu, które mają służyć osiągnięciu celów. Zawarte zatem w dokumencie kierunki działań i projekty strategiczne

nie dają podstawy prawnej do ich wykonania. Skonkretyzowanie poszczególnych projektów strategicznych nastąpi stosowanie do etapu ich realizacji.

Założono, iż realizację celów zawartych w projekcie Strategii zapewnią dokumenty wdrożeniowe, które stanowiąc będą odrębne opracowania, wskazujące konkretne rozwiązania i zadania do realizacji. Wskazane w projekcie Strategii działania nie wyznaczają ram dla realizacji przedsięwzięć mogących powodować prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia dla środowiska i ryzyka dla zdrowia ludzi. W przypadku, gdyby faktyczna realizacja którejkolwiek z planowanych inwestycji choćby potencjalnie mogła znacząco oddziaływać na środowisko wnioskodawca/inwestor będzie zobowiązany do uzyskania uprzednio decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla konkretnej inwestycji/przedsięwzięcia. Zaplanowane działania mają na celu ożywienie społeczno-gospodarcze i ich realizacja nie będzie prowadzić do negatywnego wpływu na jakiegokolwiek komponenty środowiska. Zadania będą realizowane z najwyższą ostrożnością i poszanowaniem środowiska naturalnego, z uwzględnieniem właściwych przepisów prawnych, konsultacji, opinii i analiz wpływu lokalizacji oraz wpływu funkcjonowania inwestycji na zdrowie i życie ludzi oraz środowisko naturalne.

b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach:

Cele wskazane w dokumencie wynikają z obowiązujących aktów prawnych, programów wyższego rzędu oraz dokumentów planistycznych na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym. W szczególności działania są zgodne z:

- Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030,
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego,
- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030),
- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
- Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (2030),
- Krajową Polityką Miejską 2030.

Warto zauważyć, że działania (projekty) zaplanowane do realizacji na podstawie strategii będą przeznaczone do finansowania głównie z programu Fundusze Europejskie dla Województwa Lubelskiego 2021 – 2027 oraz Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, który został poddany procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Pozytywną opinię wydał również Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 16 lutego 2022 (znak WOOŚ. 410.21.2022.).

Wobec powyższego można przyjąć, że pozytywne opinie przywołane powyżej obejmują już projekty możliwe do realizacji w ramach przesłanej do zaopiniowania strategii ponadlokalnej.

c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska:

W wizji rozwoju Partnerstwa podkreślono czystość środowiska naturalnego nastawienie na wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii a także wysoką jakość życia, które związane są nierozdzielnie z zasadami zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju. Zrównoważony

rozwój definiuje się jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje integrowanie działań mających na celu wzrost gospodarczy oraz działań społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania potrzeb społeczności lub obywateli, zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń. Przedmiotowy dokument wskazuje cele i kierunki działań w sferze społeczno-gospodarczej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Wskazane działania ściśle korelują z założeniami zrównoważonego rozwoju w aspekcie ochrony środowiska oraz wypełniają zobowiązania w stosunku do regulacji prawnych Unii Europejskiej. Ponadto w ramach kierunków strategicznych Partnerstwa znajdują się m.in. rozwój odnawialnych źródeł energii (np. fotowoltaika), szereg działań związanych z przystosowaniem Gmin Partnerstwa do zmian klimatu, rozwój zeroemisyjnego transportu oraz niezbędnej do tego infrastruktury (rozbudowa dróg i ścieżek rowerowych oraz chodników), dbanie o bezpieczeństwo i utrzymanie wysokiej jakości środowiska, w tym jakości powietrza i in. W zakresie wspierania zrównoważonego rozwoju oraz wdrażania prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska, realizacja zapisów projektu Strategii wspierać będzie efektywność podejmowanych interwencji w ramach dokumentów wyższego szczebla.

d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska:

Wszystkie zdefiniowane w Strategii cele strategiczne wraz z przypisanymi do nich celami operacyjnymi i kierunkami działań mają wpisaną nadrzędną zasadę ochrony środowiska i poszanowanie prawa przyszłych pokoleń do korzystania ze środowiska przynajmniej w takim samym zakresie. W szczególności warto jednak zwrócić uwagę na projekty strategiczne związane z rozbudową infrastruktury transportowej skupione wokół transportu zero i niskoemisyjnego (drogi piesze i rowerowe), rozwój odnawialnych źródeł energii, inwestycje w infrastrukturę zapewniającą rozwój retencji wód czy projekty dostosowujące miejscowości położone na obszarze Partnerstwa do zmian klimatu. Zaplanowane działania są powiązane z problemami w zakresie ochrony środowiska i służą ich niwelowaniu. Jednocześnie żadne z zaplanowanych działań nie mieści się w wykazie przedsięwzięć mogących oddziaływać szkodliwie na środowisko, przynajmniej nie w zakresie parametrów, które potencjalna inwestycja mogłaby przyjąć. Projekt Strategii nie zawiera inwestycji, które w założeniach mogłyby przybliżyć się do parametrów zadań inwestycyjnych określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

2. Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko:

a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań:

Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań na środowisko dla przedsięwzięć inwestycyjnych i nie inwestycyjnych wydaje się być bardzo niewielkie. Realizacja zadań wskazanych w dokumencie będzie rozłożona w czasie i przestrzeni. Oddziaływanie będzie miało charakter krótkoterminowy, a uciążliwości mogą wynikać jedynie z prowadzonych robót, np. hałas spowodowany czasowym wykorzystaniem sprzętu czy maszyn w fazie inwestycyjnej. Po zakończeniu inwestycji wystąpi oddziaływanie wtórne: poprawa ładu przestrzennego, poprawa parametrów środowiska oraz ogólnej estetyki obszaru Partnerstwa. Planowane

działania nie ustalają także warunków dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

- b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych:

Nie przewiduje się możliwości wystąpienia skumulowanego oddziaływania na środowisko w trakcie realizacji, jak i eksploatacji zrealizowanych jakichkolwiek inwestycji, a także oddziaływań transgranicznych jakichkolwiek przedsięwzięć ujętych w Strategii. Wszystkie zaplanowane działania mają wybitnie lokalny charakter, a ich skala wyklucza jakiegokolwiek transgraniczne oddziaływanie.

- c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska:

Nie przewiduje się możliwości wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska. Aby zapewnić jak najmniejszą ingerencję zaplanowanych inwestycji w środowisko przyrodnicze, w trakcie realizacji prac będą przestrzegane obowiązujące normy i przepisy w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego oraz przepisy BHP, a także zapewniona zostanie ochrona dla osób oraz własności publicznej poprzez unikanie uciążliwości, skażenia środowiska i hałasu.

Większość działań zaplanowanych w przedmiotowym dokumencie będzie miała charakter co najmniej neutralny dla środowiska. Realizowane w ramach strategii projekty muszą realizować tak zwane zasady horyzontalne, w tym zasadę zrównoważonego rozwoju oraz DNSH (do not significant harm- nie czyni poważnych szkód). Część inwestycji (głównie budowa, rozbudowa czy modernizacja obiektów infrastruktury liniowej) może potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko, ale będzie to oddziaływanie krótkotrwałe i przejściowe, związane z prowadzeniem określonych prac inwestycyjnych. Inwestycje nie będą miały zatem długotrwałego negatywnego wpływu na środowisko oraz zdrowie ludzi, zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji.

3. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko:

- a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu:

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Chełmskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 jest dokumentem obejmującym teren całego Partnerstwa (tj. tworzących je trzech gmin), w tym obszary o ważnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego i historycznego (tj. obiekty dziedzictwa materialnego) oraz obszary o szczególnych właściwościach naturalnych. Jednakże, obowiązek uzgadniania wszelkich prac inwestycyjnych w ww. strefie ze służbami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków eliminuje wystąpienie negatywnego wpływu przewidzianych inwestycji na zachowanie dziedzictwa kulturowego. Prace związane z realizacją projektów zostaną przeprowadzone w sposób wywierający potencjalnie negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze, jedynie w procesie realizacji prac inwestycyjnych. Jednakże po zakończeniu realizacji inwestycji wpływ na środowisko

przyrodnicze będzie co najmniej neutralny, a dla części zaplanowanych przedsięwzięć będzie on pozytywny (np. ograniczenie hałasu, emisji zanieczyszczeń do atmosfery).

- b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

Na obszarze Partnerstwa występują **różnorodne formy ochrony przyrody**. Zaliczyć można do nich m.in.:

- Chełmski Park Krajobrazowy wraz z otuliną - ustanowiony w celu zachowanie specyficznego krajobrazu Polesia Wołyńskiego, północno-wschodnia cz. gm. Chełm i niewielki fragment północnej cz. gm. Kamień,
- Chełmski Obszar Chronionego Krajobrazu, wschodnia cz. gm. Kamień i północno-wschodnia cz. gm. Chełm,
- SOO Natura 2000 Chełmskie Torfowiska Węglanowe (PLB060002) - trzy torfowiska, wschodnia cz. gm. Chełm i północno-wschodnia cz. gm. Kamień,
- SOO Natura 2000 Nowosiółki (PLH060064) - duże torfowisko niskie, gm. Chełm,
- SOO Natura 2000 Kamień (PLH060067) - stanowisko motyla strzępotka i ptaków lęgowych, gm. Kamień,
- SOO Natura 2000 Torfowiska Chełmskie (PLH060023) - trzy torfowiska niskie typu węglanowego, wschodnia cz. gm. Kamień i północno-wschodnia cz. gm. Chełm,
- SOO Natura 2000 Stawska Góra (PLH060018) – murawy kserotermiczne, gm. Chełm,
- SOO Natura 2000 Torfowisko Sobowice (PLH060024) - węglanowe torfowisko niskie ze źródłkowymi torfowiskami kopułowymi, gm. Chełm
- SOO Natura 2000 Siennica Różana (PLH060090) - dobrze zachowany grąd ze starym dębem, gm. Chełm,
- 6 rezerwatów przyrody: Torfowisko Sobowice, Bagno Serebryskie, Stawska Góra, Brzeźno – gm. Chełm, Roskosz – gm. Kamień, Wolwinów – m. Chełm,
- 23 pomniki przyrody, w tym: 21 drzew, 1 wzgórze (objęte ochroną ze względu na walory krajobrazowe) i 1 źródło – m. Chełm, gm. Chełm.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego określono regionalną sieć ekologiczną, której podstawowym celem jest ochrona i zrównoważone użytkowanie różnorodności przyrodniczej. Na sieć tę składają się: elementy węzłowe – tereny istotne dla zachowania różnorodności biologicznej (główne kompleksy leśne, obszary ochrony prawnej), elementy pasmowe i obszarowe (korytarze ekologiczne: leśne, dolinne, rzeczne) – tereny powiązań pomiędzy obszarami węzłowymi.

Strategia precyzyjnie wskazuje wszystkie formy ochrony przyrody na obszarze Partnerstwa, jak również **respektuje zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego kulturowego i zabytków, krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej**, zawarte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, co dodatkowo podkreśla troskę autorów projektu Strategii o realizację zawartych w niej przedsięwzięć zgodnie z obowiązującymi w regionie i kraju przepisami prawa w zakresie ochrony przyrody.

Wszelkie zaprojektowane działania nie będą wpływały negatywnie na obecne na obszarze Partnerstwa formy ochrony przyrody czy też występujące na jego terenie cenne gatunki i siedliska.

Podsumowanie

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Chełmskiego Obszaru Funkcjonalnego do 2030 roku **zdecydowanie nie zawiera przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko**. Dokument nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji zadań mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym na obszary Natura 2000. Dokument ma charakter lokalny, prezentuje strategiczne podejście terytorialne i zintegrowane do programowania rozwoju i prowadzenia polityki lokalnej. Jego kierunki rozwoju są spójne z zapisami dokumentów strategicznych o charakterze regionalnym (m.in. ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030), krajowym i europejskim. Dokument uwzględnia aspekty środowiskowe, wspiera zrównoważony rozwój oraz wdrażanie prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska. Podkreślić należy, że duża część z zaplanowanych przedsięwzięć będzie mieć co najmniej neutralny, a wiele przedsięwzięć będzie miało pozytywny wpływ na środowisko, a wszystkie inwestycje realizowane będą z poszanowaniem środowiska naturalnego. Jedną z podstawowych zasad ujętych w Strategii jest zasada zrównoważonego rozwoju sprowadzająca się do uznania nadrzędności wymogów ekologicznych w stosunku do procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni. Warunkiem rozwoju jest zachowanie istniejących zasobów środowiska oraz dobry stan czystości środowiska przyrodniczego.

Warto zauważyć, że działania (projekty) zaplanowane do realizacji na podstawie Strategii będą przeznaczone do finansowania głównie z programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, który został już poddany procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Pozytywne opinie przywołane powyżej obejmują już niejako projekty przewidziane do realizacji w ramach przesłanej do zaopiniowania strategii terytorialnej.